

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

Waterschap Roer en Overmaas
M. Smits
Parklaan 10
6131 KG SITTARD

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland
Postbus 40225
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190016575732

Kenmerk
FF/75C/2015/0534.toek.bb

Bijlagen
2

Datum 25 januari 2016
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Smits,

Naar aanleiding van uw verzoek van 1 december 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190016575732, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Ik verleen u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de maretak, rapunzelklokje, veldsalie en de wilde marjolein alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en de rivierdonderpad.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'dijkversterking Nattenhoven - Roosteren', gelegen in de gemeente Sittard-Geleen. Het project betreft het aanleggen van een dijk en ophogen van bestaande dijken. De werkzaamheden bestaan uit graafwerkzaamheden en het verwijderen van bomen. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de veldsalie (*Salvia pratensis*) alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikel 8 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de maretak (*Viscum album*), rapunzelklokje (*campanula rapunculus*) en de wilde marjolein (*Origanum vulgare*) alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de rivierdonderpad (*Cottus gobio*) alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), voor de periode van 1 november 2016 tot 30 september 2021.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De maretak, rapunzelklokje, veldsalie en de wilde marjolein zijn beschermde inheemse plantensoorten als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. De gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De rivieronderpad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen, te vervoeren en onder zich te hebben.

Op grond van de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren en te vervoeren en onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Afwijzing artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit het vervoeren en onder zich hebben van de veldsalie betreft. U heeft hiervoor echter geen ontheffing van het betreffende artikel nodig, omdat het vervoeren valt onder artikel 8 van de Flora- en faunawet. Slechts als soorten niet binnen een redelijke termijn worden teruggeplaatst, heeft u ontheffing nodig van artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet.

Afwijzing artikelen 9 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit het vangen en vervoeren van de rivierdonderpad betreft. U heeft hiervoor echter geen ontheffing nodig, omdat het niet de bedoeling is deze soort definitief aan de natuur te onttrekken en onder u te houden, maar te verplaatsen binnen hun natuurlijke leefomgeving. Slechts als soorten niet binnen een redelijke termijn worden teruggeplaatst, heeft u ontheffing nodig van artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet. De zorgplicht uit artikel 2 van de Flora- en faunawet is wel van toepassing. Er worden door u maatregelen voorgesteld om de zorgplicht na te leven. Deze zijn in de ontheffing opgenomen onder 'Zorgplicht'.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten.

Instandhouding van de soorten

Maretak, rapunzelklokje, wilde marjolein

De maretak, rapunzelklokje en de wilde marjolein zijn in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is een groeiplaats van de maretak vastgesteld. Van het rapunzelklokje zijn meerdere groeiplaatsen vastgesteld en van de wilde marjolein zijn duizenden groeiplaatsen vastgesteld. Door de werkzaamheden kunnen groeiplaatsen van de maretak, rapunzelklokje en de wilde marjolein worden beschadigd, vernield, ontworteld of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats worden verwijderd.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op maretak, rapunzelklokje en de wilde marjolein tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Door de werkzaamheden gaan exemplaren van de maretak, rapunzelklokje en de wilde marjolein verloren. De maretak zal door de werkzaamheden verdwijnen. Voor het rapunzelklokje en de wilde marjolein gaat u de leeflaag verwijderen op de locaties waar de dijk wordt opgehoogd of verbreed. Daarna wordt het nieuwe profiel van de dijk opgebouwd. Het nieuwe profiel wordt weer afgewerkt met de huidige leeflaag. Op deze wijze zullen groeiplaatsen van rapunzelklokje en wilde marjolein terugkeren op de verhoogde kade.

Wanneer dit niet mogelijk is, zal zaad van minimaal 1% van de aanwezige planten binnen de ingreeplocatie worden geoogst. Zodra de werkzaamheden ter plaatse zijn afgerond worden de betreffende zaden gefaseerd teruggebracht, overeenkomstig de huidige groeiplaatsen.

De gunstige staat van instandhouding van het rapunzelklokje en de wilde marjolein komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen. De maretak heeft meerdere groeiplaatsen rond het projectgebied. De gunstige staat van instandhouding van de maretak komt niet in gevaar met het verwijderen van een groeiplaats

Veldsalie

De veldsalie is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn twee exemplaren van de soort vastgesteld. Door de werkzaamheden kunnen groeiplaatsen van de veldsalie worden beschadigd, vernield, ontworteld of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats worden verwijderd.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de veldsalie tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

U gaat de twee exemplaren na de bloeitijd 10 meter verplaatsen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De nieuwe groeiplaats komt overeen met de huidige standplaatscondities. Hierdoor blijft de veldsalie voor het gebied behouden.

De gunstige staat van instandhouding van de veldsalie komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen.

Gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis

De gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is in een dode populier met daarin een zomerverblijf van de rosse vleermuis en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De bomen in het plangebied fungeren als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. U dient tevens de dode populier begeleidt te vellen dat eventueel nog in de boom aanwezige vleermuizen niet worden verwond of gedood.

U dient ook rekening te houden met de aanvullende voorschriften uit de ontheffing die worden gesteld aan het uitvoeren van werkzaamheden.

Door de werkzaamheden wordt een zomerverblijf van de rosse vleermuis en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis verstoord. U dient de werkzaamheden uit voeren buiten de kwetsbare periode. Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis . De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de bever blijft hierdoor behouden.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis verstoord. Immers, de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis worden gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de dwergvleermuis en de rosse vleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis wel in de omgeving aanwezig blijven komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Rivierdonderpad

De rivierdonderpad is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn 8 exemplaren waargenomen tijdens het onderzoek. De oevers van het plangebied fungeren als foerageergebied en voortplantingsplaats voor de rivierdonderpad. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rivierdonderpad worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de rivierdonderpad tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. U dient tevens rekening te houden met kwetsbare paai en eierafzet periode en u dient rekening te houden met de aanvullende voorschriften uit de ontheffing.

Door het verwijderen van de stenige oeverbescherming wordt het leefgebied van de rivierdonderpad verstoord en is gedurende de werkzaamheden niet functioneel. Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige exemplaren van de rivierdonderpad. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de rivierdonderpad blijft hierdoor behouden.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rivierdonderpad verstoord. Immers, de rivierdonderpad wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de rivierdonderpad derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de rivierdonderpad wel in de omgeving aanwezig blijft komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

De gunstige staat van instandhouding van de rivierdonderpad komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

De werkzaamheden maken onderdeel uit van het Grensmaasproject en heeft tot doel hoogwaterbescherming en natuurontwikkeling te realiseren in het dal van de Grensmaas. De dijkversterking zorgt voor het verhogen van de openbare veiligheid wat leidt tot de bescherming van de dorpen Nattenhoven, Obbicht, Grevenbicht, Ilikhoven en Visserweert tegen overstromingen als gevolg van hoge waterstanden in de Maas. Vanwege de genoemde bescherming in combinatie met de natuurontwikkelingsdoelstelling van het Grensmaasproject moet de dijkversterking ook gezien worden als een werk van dwingende reden van groot openbaar belang met voor het milieu gunstige effecten.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Andere bevreedigende oplossing

Het project is locatie gebonden. Het versterken en aanleggen van nieuwe dijken is noodzakelijk om extreem hoge waterstanden op te vangen en het achterland te beschermen.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de maretak, rapunzelklokje, veldsalie, wilde marjolein, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en de rivierdonderpad zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften.

Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaar rond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'ba. Klaassen'.

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
25 januari 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190016575732

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer M. Smits op 1 december 2015, namens het Waterschap Roer en Overmaas

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Waterschap Roer en Overmaas (hierna: ontheffinghouder)

Adres: Parklaan 10

Postcode en woonplaats: 6131 KG SITTARD

Ontheffing **5190016575732** voor het tijdvak van: 1 november 2016 tot en met 30 september 2021

Ik verleen u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 8 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de maretak (*Viscum album*), rapunzelklokje (*campanula rapunculus*), veldsalie (*Salvia pratensis*) en de wilde marjolein (*Origanum vulgare*) alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de rivierdonderpad (*Cottus gobio*) .

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'dijkversterking Nattenhoven - Roosteren', gelegen in de gemeente Sittard-Geleen aan de oever van de maas, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuilleveredeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
 6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.
- Specifieke voorschriften**
7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Onderzoek natuur en activiteitenplan dijkversterking Nattenhoven - Roosteren' van 25 november 2015. (bijlage 2 bij dit besluit).
- Veldsalie*
8. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de veldsalie. U dient de exemplaren van de veldsalie niet te verplanten tijdens langdurige droogte of vorst en tijdens de bloei. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de veldsalie.
- Gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis*
9. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Deze loopt globaal van maart tot en met november. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis.
- Rivierdonderpad*
10. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare paai en eierafzet periode van de rivierdonderpad. Deze loopt globaal van maart tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de rivierdonderpad
 11. U dient de exemplaren van de rivierdonderpad niet te verplaatsen tijdens vorst en met watertemperaturen van boven de 18 graden.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft gevolgd met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

12. U dient de boom met het zomerverblijf van de rosse vleermuis en het paarverblijf van de gewone dwergvleermuis gecontroleerd neer te halen en zodanig neer te leggen dat de holten naar boven wijzen. Indien er geen vleermuizen meer aanwezig zijn kan de boom worden afgevoerd.
13. Voordat de boom wordt geveld dient, bijvoorbeeld met behulp van een boomcamera, gecontroleerd te worden dat de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn.

Overige voorschriften

14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
15. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
16. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
18. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 25 januari 2016

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

5190016575732

5 MAATREGELEN

5.1 INLEIDING

In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van nader onderzoek beschreven en zijn de resultaten in relatie tot de voorgenomen werkzaamheden getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit wordt duidelijk dat:

- groeiplaatsen van een maretak, enkele rapunzelklokjes, twee veldsalies en tienduizenden wilde marjolein zodanig worden verstoord dat maatregelen noodzakelijk zijn om (tijdelijke) verstoring en aantasting te kunnen ondervangen;
- een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en een zomerverblijfplaats van de rosse vleermuis zodanig worden verstoord dat maatregelen noodzakelijk zijn om (tijdelijke) verstoring en aantasting te kunnen ondervangen.

In dit hoofdstuk wordt per soort aangegeven welke maatregelen, voor of tijdens de uitvoering, getroffen worden. Deze maatregelen zijn er op gericht om de periode tussen de start van de werkzaamheden en het bereiken van het streefbeeld te overbruggen.

5.2 GEWONE DWERGVLEERMUIS EN ROSSE VLEERMUIS

Om negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de vastgestelde verblijfplaatsen tijdig te kunnen ondervangen zullen de volgende mitigerende maatregelen worden getroffen, één en ander conform de beschikbare soortenstandaards van het ministerie van EZ:

- Voor de te verwijderen zomer- en paarverblijfplaatsen van de rosse- en gewone dwergvleermuis ter plaatse van een dode populier zullen in totaal 14 alternatieve verblijfplaatsen worden gecreëerd. Dit zijn:
 - Tien cilindervormige houtbetonnen vleermuiskasten (bijvoorbeeld Schwegler 2 FN) voor de rosse vleermuis. Deze worden op minimaal 4,5 meter hoogte opgehangen.
 - Vier cilindervormige houtbetonnen vleermuiskasten (bijvoorbeeld Schwegler 2 FN) voor de gewone dwergvleermuis. Deze worden op minimaal 4,5 meter hoogte opgehangen.
- De alternatieve verblijfplaatsen (vleermuiskasten) van de gewone en rosse dwergvleermuis worden in de bomenrij aan de oostzijde van de teen van de op te hogen kade langs de Kasteelweg geplaatst (figuur 5.1).
- De alternatieve verblijfplaatsen zullen zes maanden voorafgaand aan de start van de activiteitsperiode (zomer- en paarperiode) voorhanden zijn om de dieren een gewenningsperiode te bieden.
- Nadat de vleermuiskasten zijn opgehangen, zal eenmalig monitoring plaatsvinden in het eerstvolgende jaar nadat de dijkversterking is afgerond.
- De (getroffen) maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol opgenomen. Werkzaamheden worden conform dit protocol uitgevoerd.
- De bovengenoemde maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen.

Figuur 5.1 De dode populier links, dat een zomerverblijfsplaats van de rosse vleermuis en een paarverblijfsplaats van de gewone dwergvleermuis herbergt, wordt geveld. De bomenrij rechts op de foto blijft gehandhaafd. De 14 vleermuiskasten worden in deze bomenrij geplaatst.

5.3 RIVIERDONDERPAD

De rivierdonderpad wordt bedreigd door uitheemse grondelsoorten die steeds vaker zijn territorium bezetten en daardoor de soort verdringen. Daarom zal tijdig voordat de werkzaamheden plaats vinden, eerst worden gecheckt of de rivierdonderpad nog op de locaties van de te verwijderen steenstorten voorkomt. Als de soort nog hier voorkomt, zal ter hoogte van de te verwijderen steenstort tijdig worden (electrisch) afgevisst voordat de steenstort wordt verwijderd. De vissen worden vervolgens stroomafwaarts uitgezet. Op deze wijze kan de soort na afloop van de werkzaamheden weer terugkeren naar zijn oorspronkelijke leefgebied. Deze zal ook na afloop van de ingreep geschikt zijn, omdat de bodem van de Grensmaas ter plaatse uit grind en steenslag bestaat wat na afloop van de ingreep ook zo zal zijn. Bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van en in overleg met een gekwalificeerde ecoloog.

5.4 RAPUNZELKLOKJE, VELDSALIE EN WILDE MARJOLEIN

In het plangebied zijn diverse groeiplaatsen aanwezig van de wilde marjolein en rapunzelklokje. Uit ervaringen bij de reeds uitgevoerde deelprojecten van het Grensmaasproject blijkt dat na afronding van de werkzaamheden de wilde marjolein de nieuwe gebieden zonder problemen massaal koloniseert. Gezien het hoge aantal aanwezige planten is het niet realistisch om deze allemaal te verplanten.

Alvorens het grondverzet start wordt het volgende uitgevoerd om de gunstige staat van instandhouding van de beschermde planten te waarborgen:

1. De leeflaag (dit is de wortelzone met een eventueel aanwezige grasmat) van circa 30 cm wordt buiten het hoogwaterseizoen (15 oktober – 15 maart) verwijderd op de locaties waar de dijk wordt opgehoogd of verbreed. Daarna wordt het nieuwe profiel van de dijk opgebouwd. Het nieuwe profiel wordt weer afgewerkt met een leeflaag en voorzien van

CHECKLIST SCHRIJVERS

Flora- en faunawet/ art. 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

aanvraagnummer		2015 / 0534
Compensatie/mitigatie		
Is er compensatie nodig?		Ja/nee
Is er mitigatie nodig?		Ja/nee
Voorwaarden ontheffing/positieve afwijzing		
Staat voorwaarde 6 (meldingsformulier) in ontheffing/positieve afwijzing?		Ja/nee
Is het meldingsformulier bijgevoegd?		Ja/nee
Is bewakingsdatum meldingsformulier aangegeven? (Zelf inschatten wanneer formulier bij ons kan zijn; maximaal 14 dagen na geschatte start werkzaamheden)		Ja/nee
Bewakingsdatum:.....		
Moet er gerapporteerd naar DR? (Indien ja, bewakingsdatum melden)		Ja/nee
Bewakingsdatum:.....		
Moet er een monitoringsverslag gestuurd worden? (Indien ja, bewakingsdatum melden)		Ja/nee
Bewakingsdatum:.....		
Voor welk(e) belang(en) is/zijn ontheffing verleend?		b d e j
Van wanneer tot wanneer wordt ontheffing verleend?		1-11-16 t/m 30-09-21
Van wanneer tot wanneer wordt ontheffing verleend?		
Zijn scans/afschriften toegezegd? (Indien ja: check of dit in vak 'geïnteresseerden vermeld staat')		Ja/nee
Publicatie van besluit		
Moet het besluit op internet worden geplaatst?		Ja. Ja/nee

Administratie verzorgt:

- ☐ Toezenden scans/afschriften
- ☐ Toezenden scans/afschriften aan contactpersoon
- ☒ Bijlagen toevoegen
- ☐ Wabo: bij ontwerp vvgb oplegvel bijvoegen
- ☐ Soortenstandaard dus terug naar Jaap

☐ Gecoördineerde procedure

Formulier in rode mapje voegen

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer

FF/75C/2015/0534

Project

dijkversterking Nattenhoven - Roosteren

Ontheffingsperiode

1 november 2016 tot en met 30 september 2021

Naam

Waterschap Roer en Overmaas
heer M. Smits
Parklaan 10

Adres

Woonplaats

6131 KG SITTARD

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

**Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!**

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend

Nederland

Postbus 19530

2500 CM Den Haag

Fax: 070-3786139

Email : ffwet@rvo.nl